

แบบฝึกทักษะประกอบการสอน ชุด ชนิดและหน้าที่ของคำ
เล่มที่ ๒ เรื่อง คำสรรพนาม

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

สาระที่ ๔ หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและ
พลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด ม.๑/๓ วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกคำสรรพนามจากประโยคที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
๒. บอกชนิดและหน้าที่ของคำสรรพนามได้ถูกต้อง
๓. อ่านเรื่องและตอบคำถามจากเรื่องที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง
๔. เขียนแผนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในเรื่องคำสรรพนามได้
๕. เห็นความสำคัญของคำสรรพนามที่ใช้ในภาษาไทย

สาระการเรียนรู้

๑. ความหมายของคำสรรพนาม
๒. ชนิดของคำสรรพนาม
๓. หน้าที่ของคำสรรพนาม



แบบทดสอบก่อนเรียน

เล่มที่ ๒ เรื่อง คำสรรพนาม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวน ๑๐ ข้อ เวลา ๑๐ นาที

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดมีคำสรรพนามบุรุษที่ ๑ และบุรุษที่ ๓ ทั้งหมด
 - ก. คุณไม่รู้จริงๆ หรือว่าเขาเป็นใคร
 - ข. ฉันไม่รู้เรื่องส่วนตัวของเขาเลยนะ
 - ค. บอกฉันหน่อยได้ไหมว่า เธอรักใคร
 - ง. นี่แน่ะถ้าเธอรู้ว่าเขาเป็นใครแล้วจะหนาว
๒. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดคือคำวิภาคสรรพนาม
 - ก. เด็กๆต่างช่วยกันทำงาน
 - ข. โนนคือวัดพระธาตุดอยคำ
 - ค. อะไรอยู่ในกล่องกระดาษใบนั้น
 - ง. เธอเดินมาจากทางไหนก็ออกไปทางนั้น
๓. คำว่า “หนู” ในข้อใดเป็นคำสรรพนามได้เพียงอย่างเดียว
 - ก. หนูสกปรกมาก
 - ข. หนูนำโรคมมาให้
 - ค. หนูผิดไปแล้วค่ะ
 - ง. หนูมาที่บ้านบ่อยๆ
๔. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดเป็นคำนิยมสรรพนาม
 - ก. โนนยอดดอยภูผาม่าน
 - ข. หนันท่งดอกทานตะวัน
 - ค. นี้อีสาวของฉันเอง
 - ง. บ้านนี้ไม่มีคนอยู่นานแล้ว



๕. ข้อใดมีคำสรรพนามบุรุษที่ ๑
 - ก. คุณเป็นคนถีนี่หรือ
 - ข. หนูรักเขามาก
 - ค. แต่เธอผู้เป็นที่รัก
 - ง. ท่านออกไปข้างนอกค่ะ
๖. คำสรรพนามในข้อใดทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค
 - ก. มันมากับความมืด
 - ข. คุณพ่อดีมันแรงๆ
 - ค. คุณแม่ดีมันตายแล้ว
 - ง. จารุณีหน้าเหมือนเธอมาก
๗. คำสรรพนามในข้อใดทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค
 - ก. ใครทำดินสอตกที่พื้น
 - ข. เขาไปโรงเรียนทุกวัน
 - ค. ครูจะดีเธอถ้าไม่ทำการบ้าน
 - ง. คุณครูท่านไม่พอใจที่เราไม่ตั้งใจเรียน
๘. คำสรรพนามในข้อใดทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของประโยค
 - ก. คุณช่วยเอานี้ไปเก็บได้ไหม
 - ข. ครูชมเชยนักเรียนที่ขยัน
 - ค. ฉันไปเยี่ยมคุณปู่ท่านมา
 - ง. เขาเป็นใคร
๙. “ฉันไม่เห็นใครขยันอย่างเธอ” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำสรรพนามชนิดใด
 - ก. วิภาคสรรพนาม
 - ข. ประพันธสรรพนาม
 - ค. อนิยมสรรพนาม
 - ง. ปฤจฉาสรรพนาม



สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งกระหายน้ำมาก มันเห็นพวงองุ่น จึงคิดจะกินดื่บกระหาย มันพยายามกระโดด แต่จนแล้วจนเล่า มันก็ไม่สามารถกระโดดถึงพวงองุ่น

๑๐. จากข้อความที่กำหนดให้มีคำสรรพนามทั้งหมดกี่คำ (นับคำซ้ำ)

- ก. ๒ คำ
- ข. ๓ คำ
- ค. ๔ คำ
- ง. ๕ คำ



กระดานคำตอบ

เล่มที่ ๒ เรื่อง คำสรรพนาม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ข้อที่	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

คะแนนที่ได้



ใบความรู้ที่ ๑
เรื่อง ชนิดของคำสรรพนาม



คำสรรพนาม คือคำที่ใช้แทนนามหรือข้อความที่กล่าวมาแล้ว เพื่อไม่ต้องกล่าวนามหรือข้อความนั้นซ้ำอีก

ชนิดของคำสรรพนาม

แบ่งออกเป็น ๖ ชนิด

๑. บุรุษสรรพนาม คือ คำสรรพนามที่ใช้แทนชื่อผู้พูด, ผู้ที่พูดด้วย และผู้ที่กล่าวถึง แบ่งออกเป็น ๓ ชนิด

๑) ใช้แทนตัวผู้พูด เช่นคำว่า ฉัน ผม ข้าพเจ้า อาตมา เป็นต้น เรียกชื่อว่า **บุรุษที่ ๑**

๒) ใช้แทนผู้ที่พูดด้วย เช่นคำว่า ท่าน เธอ ได้เท่า ฝ่าพระบาท เป็นต้น เรียกชื่อว่า **บุรุษที่ ๒**

๓) ใช้แทนผู้ที่กล่าวถึง เช่นคำว่า เขา มัน ใคร อะไร ผู้ใด เป็นต้น เรียกชื่อว่า **บุรุษที่ ๓**



นกบนต้นไม้มันส่งเสียงดังมาก (มัน เป็นคำบุรุษสรรพนามที่ ๓)

๒. ประพันธสรรพนาม คือ สรรพนามที่ใช้แทนนาม หรือแทนสรรพนามที่อยู่ติดต่อกันข้างหน้า ได้แก่คำว่า ผู้ที่ ซึ่ง อัน ดัง ผู้ที่ ผู้ซึ่ง



คุณย่าชอบหลานที่อดทน ขยัน ซื่อสัตย์ กตัญญู (ที่ เป็นคำสรรพนามแทน หลาน)
เด็กน้อยผู้ร่าเริงคนนั้นเป็นหลานภารโรง (ผู้ เป็นคำสรรพนามแทน เด็กน้อย)



๓. **วิภาคสรรพนาม** คือคำสรรพนามที่ใช้แทนนามหรือสรรพนามเพื่อต้องการแบ่งนามหรือสรรพนามออกเป็นสัดส่วน เช่นเดียวกัน แต่ทำกริยาได้ตอบซึ่งกันและกันอยู่หรือเกี่ยวข้องกัน ได้แก่คำว่า ต่าง บ้าง กัน



นักกีฬาต่างทำหน้าที่ของตน (ต่าง เป็นคำสรรพนามแทน **นักกีฬา** บอกความแยกพวก)
นักเรียนบ้างก็เล่นบ้างก็นั่งทำงาน (บ้าง เป็นคำสรรพนามแทน **นักเรียน** บอกความแยกพวก)

๔. **นิยมสรรพนาม** คือสรรพนามที่ใช้แทนนามที่ปรากฏอยู่เฉพาะหน้า เป็นสรรพนามชี้เฉพาะ เพื่อแบ่งความให้ชัดเจน ได้แก่ นั่น โน่น นี่ นี โน้น ทั้งนี้ ทั้งนั้น เช่นนี้ เช่นนั้น อย่างนี้ อย่างนั้น อย่างโน้น



นี้ คือหนังสือที่ฉันชอบ (นี้ เป็นคำสรรพนามที่ปรากฏอยู่เฉพาะหน้า)
โน้น คือเขาภูกระดึง (โน้น เป็นคำสรรพนามที่แบ่งความให้ชัดเจน)



ข้อสังเกต : คำที่เป็นนิยมสรรพนามจะต้องเป็นคำที่ใช้แทนคำนามเท่านั้น และไม่ได้วางอยู่หลังคำนาม ถ้าหากวางอยู่หลังคำนามเมื่อใด คำดังกล่าวจะทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์ ตัวอย่าง เช่น ชั้นนี้ของฉัน บ้านนั้นของฉัน



๕. **อนิยมสรรพนาม** คือคำสรรพนามที่ใช้แทนนามทั่วไป ไม่ใช่เฉพาะเจาะจง ได้แก่ ได้แก่คำต่อไปนี้ **ใคร** **อะไร** **ไหน** **ผู้ใด** **อื่น** **ผู้อื่น** **ชาวอะไร** **ชาวไหน** **ชาวอื่น** **ผู้ใดผู้หนึ่ง** **ผู้หนึ่งผู้ใด**

หรือจะใช้เป็นชนิดคำคู่ก็ได้ เช่น **ใดๆ** **ใครๆ** **อะไรๆ** **ไหนๆ** **ชาวอะไรๆ** **ชาวไหนๆ**



ไหนๆ ก็เป็นไปแล้ว ทำให้เสียเถิด (**ไหนๆ** เป็นคำสรรพนามบอกความไม่เฉพาะเจาะจง)

ตัวอย่าง

ใคร จะมากับฉันก็ได้ (**ใคร** เป็นคำสรรพนามบอกความไม่เฉพาะเจาะจง)

๖. **ปจฉาสรรพนาม** คือสรรพนามที่ใช้แทนนามแต่มีเนื้อความเป็นคำถาม ได้แก่คำต่อไปนี้ **ใคร** **อะไร** **ไหน** **ผู้ใด** **ชาวอะไร** ฯลฯ



เมื่อเข้านี้**ใคร**มาหาฉัน? (**ใคร** เป็นคำสรรพนามที่เป็นคำถาม)

อะไรอยู่ในกระเป๋ (**อะไร** เป็นคำสรรพนามที่เป็นคำถาม)

ตัวอย่าง



ข้อสังเกต : ความแตกต่างของคำปจฉาสรรพนามและ
อนิยมสรรพนาม

- ปจฉาสรรพนาม ใช้เป็นคำถาม
- อนิยมสรรพนาม ใช้เป็นคำแทนชื่อที่ไม่ชี้เฉพาะ

ตัวอย่าง



ไหนคือบ้านของท่าน (ปจฉาสรรพนาม)
ฉันอยู่**ไหน**ก็ได้ (อนิยมสรรพนาม)

แบบฝึกทักษะที่ ๑
เรื่อง ค้นหาคำสรรพนาม

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกคำสรรพนาม จากประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ แล้วเขียนลงในช่องว่าง
(คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

คำสรรพนาม

- ฉันชอบทานขนม
- เขากำลังวิ่ง
- ดิฉันซื้อกรมลรัตน์
- ใครๆก็ชอบพีใหญ่
- นั่นคือดอกไม้
- ตรงโน้นมีแม่น้ำ
- ใครมาหน้าบ้าน
- เธอน่ารักมาก
- ต่างคนต่างทำงาน
- ร้านหนังสืออยู่ไหน

เกณฑ์การให้คะแนน (คะแนนข้อละ ๑ คะแนน)		คะแนนที่ได้
ได้คะแนน ๑ คะแนน	- ตอบคำสรรพนามถูกต้อง	
ได้คะแนน ๐ คะแนน	- ตอบคำสรรพนามไม่ถูกต้อง	
		ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ



แบบฝึกทักษะที่ ๒
เรื่อง อ่านเรื่องค้นหาสรพนาม

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง นางพยาบาลกับหมาป่า แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง
(ข้อละ ๒ คะแนน คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)



เรื่อง นางพยาบาลกับหมาป่า

“เจียบเตี้ยวนี้่นะ” พยาบาลสูงวัยผู้หนึ่งพูดกับเด็กคนหนึ่งที่กำลังอยู่บนตักของเธอ “ถ้าขึ้นเจ้ายังส่งเสียงดังแบบนี้อีก ฉันจะโยนเจ้าให้หมาป่ากิน” บังเอิญ ณ ตอนนั้นหมาป่าตัวหนึ่งกำลังเดินผ่านเข้ามาใกล้ ๆ และมาหยุดอยู่ตรงบริเวณใต้หน้าต่างที่พยาบาลผู้นั้นนั่งอยู่ ดังนั้นมันจึงหมอบลงอยู่บริเวณบ้านและตั้งหน้ารอ “วันนี้ ข้าช่างโชคดีเสียจริง” หมาป่าคิด “อีกประเดี๋ยว เด็กต้องร้องขึ้นแน่ๆ และอาหารอันโอชะ ที่ข้าไม่ได้ลิ้มรสมาหลายวัน” ดังนั้นมันจึงเฝ้ารอ รอ และรอ จนในที่สุดเด็กก็เริ่มร้องไห้ หมาป่าจึงเดินมาที่หน้าต่าง และจ้องมองไปที่พยาบาล พร้อมกับกระดิกหางของมันไปมา แต่พยาบาลก็มีได้โยนสิ่งใดลงมาที่หน้าต่าง พยาบาลเมื่อเห็นหมาป่าจึงร้องขอความช่วยเหลือ ทำให้หมาเฝ้าบ้านวิ่งพรวดพราดออกมา “ฮ้า” หมาป่าร้องออกมาและรีบวิ่งออกไปอย่างรวดเร็ว

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “อย่าเชื่อทุกสิ่ง ...ที่คุณได้ยิน”

ที่มา : <https://bkkseek.com/the-nurse-and-the-wolf-aesop-fables/>



๑. จากนิทานเรื่องพยาบาลกับมาป่า มีคำบุรุษสรรพนามกี่คำ (ไม่นับคำซ้ำ) คำใดบ้าง



ตอบ

๒. “พยาบาลสูงวัยผู้หนึ่งพูดกับเด็กคนหนึ่งที่กำลังอยู่บนตักของเธอ” คำที่ขีดเส้นใต้ เป็นคำสรรพนามชนิดใด



ตอบ

๓. “วันนี้ ข้าช่างโชคดียิ่งจริง” คำว่า “ข้า” เป็นคำสรรพนามที่หมายถึงใคร



ตอบ

๔. “แต่พยาบาลก็ได้โยนสิ่งใดลงมาที่หน้าต่าง” คำที่ขีดเส้นใต้ เป็นคำสรรพนามชนิดใด



ตอบ

๕. “ถ้าซินเจ้ายังส่งเสียงดังแบบนั้นอีก ฉันจะโยนเจ้าให้หมาป่ากิน” จากข้อความนี้มีคำสรรพนามบุรุษที่ ๒ กี่คำ คำใดบ้าง (นำคำซ้ำ)



ตอบ

เกณฑ์การให้คะแนน

<u>ได้คะแนน ๒ คะแนน</u> ตอบคำถามครบถ้วน/ถูกต้อง	คะแนนที่ได้
<u>ได้คะแนน ๐ คะแนน</u> ตอบคำถามไม่ครบถ้วน/ไม่ถูกต้อง	ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ



แบบฝึกทักษะที่ ๓
เรื่อง จับคู่คำสรรพนาม

คำชี้แจง : นำตัวอักษรหน้าชนิดของคำสรรพนามที่สัมพันธ์กับคำที่ขีดเส้นใต้ไปเขียนในช่องว่างให้ถูกต้อง
(คะแนน ๑๐ คะแนน)

(.....) ๑. ใครจะมายืนอยู่ข้างหน้าบ้านก็ข้าง

(.....) ๒. นั่นคือ “ผามออีแดง”

(.....) ๓. ศิवाชอบบ้านที่อยู่บนเนินเขา

(.....) ๔. คุณอาซื้อนาฬิกามาฝากผม ๑ เรือน

(.....) ๕. อะไรฉันก็กินได้ทั้งนั้นแหละ

(.....) ๖. แก้อรับแขกตัวนี้สวยจังเลยคะคุณขา

(.....) ๗. เด็กนักเรียนดีกันบนรถเมล์

(.....) ๘. แดงจะใครมาเรียกอยู่หน้าบ้าน

(.....) ๙. ไหนพี่สาวคนสวยของเธอบอกมาซิ

(.....) ๑๐. แต่เธอผู้เป็นที่รัก

ก. บุรุษสรรพนาม

ข. ประพันธสรรพนาม

ค. วิภาคสรรพนาม

ง. นิยมสรรพนาม

จ. อนิยมสรรพนาม

ฉ. ปฤจฉาสรรพนาม

เกณฑ์การให้คะแนน

ได้คะแนน ๑ คะแนน ตอบถูกต้อง	คะแนนที่ได้
ได้คะแนน ๑ คะแนน ตอบไม่ถูกต้อง	



ใบความรู้ที่ ๒
เรื่อง หน้าที่ของคำสรรพนาม

คำสรรพนาม

มีหน้าที่ ดังนี้



๑. ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค

ตัวอย่าง	ผมซื้อของมาฝากคุณยาย	ผม ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค
	เขาเล่นฟุตบอลเก่งมา	เขา ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค



๒. ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค

ตัวอย่าง	คุณแม่ให้ฉันไปตลาด	ฉัน ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค
	เราถูกนายจ้างให้ออกจากงาน	เรา ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค



๓. ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มในประโยค มักตามหลังคำว่า “เป็น เหมือน คล้าย เท่า”

ตัวอย่าง	น้องนิตหน้าตาเหมือนเธอมาก	เธอ ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของประโยค
	ถ้าฉันเป็นเขานะฉันจะขยันมากกว่านี้	เขา ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของประโยค



มีตอนนี้อีกหน้าด้วย

๔. ทำหน้าที่เป็นคำขยาย



ตัวอย่าง	สุดาหยิบกระเป๋านั้นให้ฉันหน่อย	นั้น เป็นคำสรรพนามชี้เฉพาะขยายคำว่ากระเป๋า
	คุณครูท่านไม่พอใจที่เราไม่ตั้งใจเรียน	ท่าน เป็นคำสรรพนามขยายคำว่าคุณครู

๕. ทำหน้าที่ใช้เชื่อมประโยคในประโยคความซ้อน



ตัวอย่าง	ฉันรักคนไทยที่รักชาติ	ที่ ทำหน้าที่เชื่อมประโยค
	ครูชมเชยนักเรียนที่สอบได้คะแนนเต็ม	ที่ ทำหน้าที่เชื่อมประโยค
	คุณครูมอบรางวัลแก่นักเรียนซึ่งเป็นผู้ชนะเลิศ	ซึ่ง ทำหน้าที่เชื่อมประโยค

ทำแบบฝึกทักษะกันเลอะเด๊ะ



แบบฝึกทักษะที่ ๔
เรื่อง หน้าที่ของคำนามสรรพนาม

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกหน้าที่ของคำสรรพนามจากคำที่ขีดเส้นใต้ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง

ใครมาทำอะไรในห้องนี้



ทำหน้าที่ประธานของประโยค

๑. ใครทำดินสอตกอยู่ที่พื้น



๒. เธอโดนหมากัดที่ขา



๓. ฉันคิดว่าเขาหน้าคล้ายคุณนะ



๔. ของที่เธอถือนั้นมันเป็นอะไร



๕. ครูแสดงความยินดีกับนักเรียนที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้



๖. ข้าพเจ้ายินดีกับทุกท่านที่ได้รับรางวัลในครั้งนี้



๗. ครูจะดีเธอถ้าเธอไม่ทำการบ้าน



๘. ถ้าฉันเป็นเขานะฉันจะตั้งใจเรียนให้มากกว่านี้



๙. ฉันแะไปเยี่ยมคุณปู่ท่านมา



๑๐. เขาพาฉันไปบ้านที่ฉันไม่เคยไป



เกณฑ์การให้คะแนน (คะแนนข้อละ ๑ คะแนน)		คะแนนที่ได้
ได้คะแนน ๑ คะแนน	- ตอบถูกต้อง	
ได้คะแนน ๐ คะแนน	- ตอบไม่ถูกต้อง	
		ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

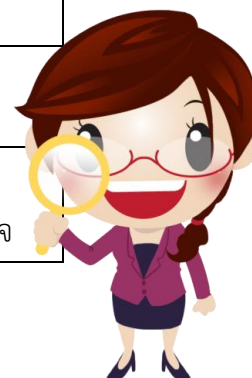


แบบฝึกทักษะที่ ๕
เรื่อง หน้าที่ของคำนามสรรพนาม

คำชี้แจง : ให้นักเรียนนำคำสรรพนามจากประโยคที่กำหนดให้เขียนลงในตาราง พร้อมทั้งบอกหน้าที่ของคำสรรพนามในประโยค (คะแนน ๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง	ประโยค	คำสรรพนาม	หน้าที่ของคำสรรพนาม
	ท่านเดินทางไปต่างจังหวัดเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว	ท่าน	ประธานของประโยค
๑.	อะไรอยู่ในกระเป๋า		
๒.	นักเรียนที่ไม่เชื่อฟังคุณครูจะต้องถูกลงโทษ		
๓.	คุณครูดีฉันเพราะไม่เข้าเรียน		
๔.	กมลพรมีหน้าตาเหมือนเธอมาก		
๕.	กนกหยิบกระเป๋าใบนั้นให้ฉันหน่อย		
๖.	ถ้าฉันเป็นเธอฉันจะขยันมากกว่านี้		
๗.	ท่าน ไปกับผมหรือ		
๘.	เขามีความคิด ซึ่งไม่เหมือนใคร		
๙.	ใครทำดินสอตกอยู่บนพื้น		
๑๐.	คุณช่วยเอาสิ่งนี้ไปเก็บได้ไหม		

เกณฑ์การให้คะแนน (คะแนนข้อละ ๑ คะแนน)		คะแนนที่ได้
ได้คะแนน ๑ คะแนน	- บอกคำสรรพนามถูกต้อง/บอกหน้าที่คำสรรพนามถูกต้อง	
ได้คะแนน ๐.๕ คะแนน	- บอกคำสรรพนามถูกต้อง/บอกหน้าที่คำสรรพนามไม่ถูกต้อง	
ได้คะแนน ๐ คะแนน	- ตอบไม่ถูกต้องทั้งหมด	
ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ		



แบบฝึกทักษะที่ ๖
เรื่อง แผนผังความคิดคำสรพนาม

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในเรื่องคำสรพนาม พร้อมทั้งระบายสีให้สวยงาม (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

แบบประเมินแผนผังความคิด

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		๓	๒	๑
๑	เนื้อหา			
๒	รูปแบบแผนผังความคิด			
๓	ความคิดสร้างสรรค์			
๔	ความสะอาด สวยงาม เป็นระเบียบ			
รวม				

ลงชื่อผู้ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	๓	๒	๑
เนื้อหา	เนื้อหาครบถ้วน ถูกต้อง ชัดเจน	เนื้อหาถูกต้อง ชัดเจน	เนื้อหาถูกต้อง
รูปแบบแผนผังความคิด	รูปแบบแผนภาพความคิดมี ประเด็นหลัก ประเด็นรอง และประเด็นย่อยอย่าง ชัดเจน	รูปแบบแผนภาพความคิดมี ประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยยังไม่ชัดเจน	รูปแบบแผนภาพความคิดมี ประเด็นหลัก ประเด็นรอง
ความคิดสร้างสรรค์	-	มีความแปลกใหม่ เป็น ต้นแบบ	ความคิดซ้ำเดิม หรือ ลอกเลียนแบบ
ความสะอาด สวยงาม เป็นระเบียบ	-	ลายมือเป็นระเบียบสวยงาม อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า สกปรก ระบายสีสวยงาม	ลายมือไม่เป็นระเบียบ อ่าน ยาก หรือชิ้นงานมีความ สกปรก มีรอยขีดฆ่า ไม่ ระบายสี

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐	ดีมาก
๙	ดี
๘	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

แบบทดสอบหลังเรียน

เล่มที่ ๒ เรื่อง คำสรรพนาม

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จำนวน ๑๐ ข้อ เวลา ๑๐ นาที

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย × ลงในกระดาษคำตอบ

๑. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดคือคำวิภาคสรรพนาม
 - ก. เด็กๆต่างช่วยกันทำงาน
 - ข. โนนคือวัดพระธาตุดอยคำ
 - ค. อะไรอยู่ในกล่องกระดาษใบนั้น
 - ง. เธอเดินมาจากทางไหนก็ออกไปทางนั้น
๒. คำว่า “หนู” ในข้อใดเป็นคำสรรพนามได้เพียงอย่างเดียว
 - ก. หนูสกปรกมาก
 - ข. หนูนำโรคมมาให้
 - ค. หนูผิดไปแล้วค่ะ
 - ง. หนูมาที่บ้านบ่อยๆ
๓. คำสรรพนามในข้อใดทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค
 - ก. ใครทำดินสอตกที่พื้น
 - ข. เขาไปโรงเรียนทุกวัน
 - ค. ครูจะตีเธอถ้าไม่ทำการบ้าน
 - ง. คุณครูท่านไม่พอใจที่เราไม่ตั้งใจเรียน
๔. ข้อใดมีคำสรรพนามบุรุษที่ ๑ และบุรุษที่ ๓ ทั้งหมด
 - ก. คุณไม่รู้จริงๆ หรือว่าเขาเป็นใคร
 - ข. ฉันไม่รู้เรื่องส่วนตัวของเขาเลยนะ
 - ค. บอกฉันหน่อยได้ไหมว่า เธอรักใคร
 - ง. นี่แน่ถ้าเธอรู้ว่าเขาเป็นใครแล้วจะหนาว



สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่งกระหายน้ำมาก มันเห็นพวงองุ่น จึงคิดจะกินแต่กระหาย
มันพยายามกระโดด แต่จนแล้วจนเล่า มันก็ไม่สามารถกระโดดถึงพวงองุ่น

๕. จากข้อความที่กำหนดให้มีคำสรรพนามทั้งหมดกี่คำ (นับคำซ้ำ)

ก. ๒ คำ

ข. ๓ คำ

ค. ๔ คำ

ง. ๕ คำ

๖. ข้อใดมีคำสรรพนามบุรุษที่ ๑

ก. คุณเป็นคนถีนี่หรือ

ข. หนูรักเขามาก

ค. แต่เธอผู้เป็นที่รัก

ง. ท่านออกไปข้างนอกค่ะ

๗. “ฉันไม่เห็นใครขยันอย่างเธอ” คำที่ขีดเส้นใต้เป็นคำสรรพนามชนิดใด

ก. วิภาคสรรพนาม

ข. ประพันธสรรพนาม

ค. อนิยมสรรพนาม

ง. ปฤจฉาสรรพนาม

๘. คำสรรพนามในข้อใดทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค

ก. มันมากับความมืด

ข. คุณพ่อดีมันแรงๆ

ค. คุณแม่ดีมันตายแล้ว

ง. จารุณีหน้าเหมือนเธอมาก

๙. คำที่ขีดเส้นใต้ในข้อใดเป็นคำนิยมสรรพนาม

ก. โน่นยอดดอยภูผาม่าน

ข. นั่นทุ่งดอกทานตะวัน

ค. นี้พี่สาวของตัวเอง

ง. บ้านนี้ไม่มีคนอยู่นานแล้ว



๑๐. คำสรรพนามในข้อใดทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของประโยค

- ก. คุณช่วยเอานี้ไปเก็บได้ไหม
- ข. ครูชมเชยนักเรียนที่ขยัน
- ค. ฉันไปเยี่ยมคุณปู่ท่านมา
- ง. เขาเป็นใคร

ทำข้อสอบหลังเรียนเสร็จ
แล้วตรวจคำตอบด้วย







เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	
ข้อที่	คำตอบ
๑	ข
๒	ก
๓	ค
๔	ง
๕	ข
๖	ก
๗	ค
๘	ง
๙	ค
๑๐	ข

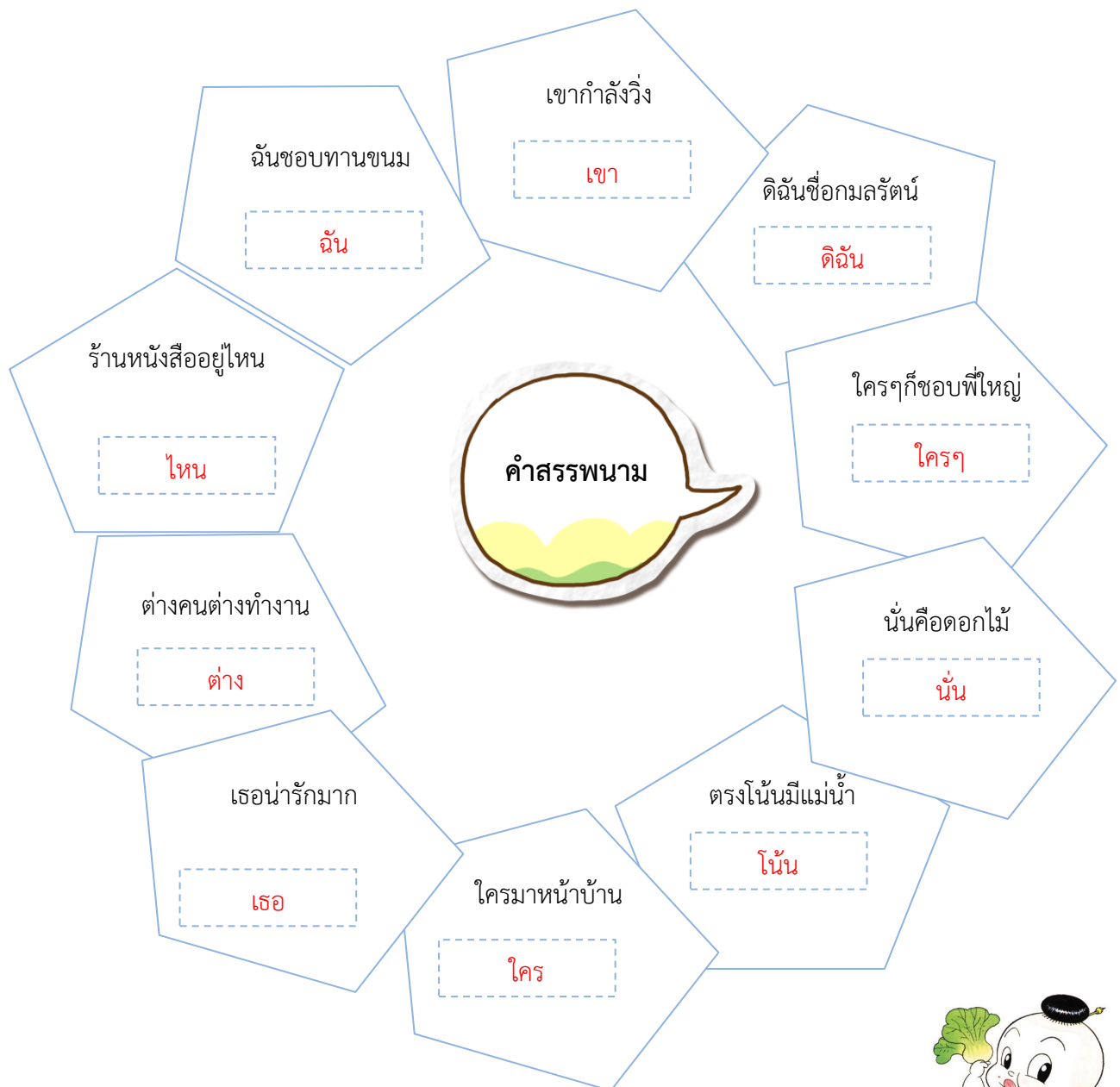
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	
ข้อที่	คำตอบ
๑	ก
๒	ค
๓	ค
๔	ข
๕	ข
๖	ข
๗	ค
๘	ก
๙	ง
๑๐	ง





เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๑

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนคำสรรพนาม จากประโยคที่กำหนดให้ต่อไปนี้ ลงในช่องว่าง
(คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)





เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๒

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง นางพยาบาลกับหมาป่า แล้วตอบคำถามให้ถูกต้อง
(คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)



เรื่อง นางพยาบาลกับหมาป่า

“เจียบเดี๋ยวนี้นะ” พยาบาลสูงวัยผู้หนึ่งพูดกับเด็กคนหนึ่งที่กำลังอยู่บนตักของเธอ “ถ้าขึ้นเจ้ายังส่งเสียงดังแบบนี้อีก ฉันจะโยนเจ้าให้หมาป่ากิน” บังเอิญ ณ ตอนนั้นหมาป่าตัวหนึ่งกำลังเดินผ่านเข้ามาใกล้ ๆ และมาหยุดอยู่ตรงบริเวณใต้หน้าต่างที่พยาบาลผู้นั้นนั่งอยู่ ดังนั้นมันจึงหมอบลงอยู่บริเวณบ้านและตั้งหน้ารอ “วันนี้ ข้าช่างโชคเสียจริง” หมาป่าคิด “อีกประเดี๋ยว เด็กต้องร้องขึ้นแน่ๆ และอาหารอันโอชะ ที่ข้าไม่ได้ลิ้มรสมาหลายวัน” ดังนั้นมันจึงเฝ้ารอ รอ และรอ จนในที่สุดเด็กก็เริ่มร้องให้ หมาป่าจึงเดินมาที่หน้าต่าง และจ้องมองไปที่พยาบาล พร้อมกับกระดิกหางของมันไปมา แต่พยาบาลก็มีได้โยนสิ่งใดลงมาที่หน้าต่าง พยาบาลเมื่อเห็นหมาป่าจึงร้องขอความช่วยเหลือ ทำให้หมาเฝ้าบ้านวิ่งพรวดพราดออกมา “ฮ้า” หมาป่าร้องออกมาและรีบวิ่งออกไปอย่างรวดเร็ว

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า “อย่าเชื่อทุกสิ่ง ...ที่คุณได้ยิน”

ที่มา : <https://bkkseek.com/the-nurse-and-the-wolf-aesop-fables/>

๑. จากนิทานเรื่องพยาบาลกับหมาป่า มีคำบุรุษสรรพนามกี่คำ (ไม่นับคำซ้ำ) คำใดบ้าง



ตอบ.....๖ คำ ได้แก่....เธอ, เจ้า, ฉัน, มัน, ข้า, คุณ....

๒. “พยาบาลสูงวัยผู้หนึ่งพบกับเด็กคนหนึ่งที่กำลังอยู่บนตักของเธอ” คำที่ขีดเส้นใต้ เป็นคำสรรพนามชนิดใด



ตอบ....ประพจน์สรรพนาม.....

๓. “วันนี้ ข้าช่างโชคดีเสียจริง” คำว่า “ข้า” เป็นคำสรรพนามที่หมายถึงใคร



ตอบ.....หมาป่า.....

๔. “แต่พยาบาลก็ได้โยนสิ่งใดลงมาที่หน้าต่าง” คำที่ขีดเส้นใต้ เป็นคำสรรพนามชนิดใด



ตอบ.....อนิยมสรรพนาม.....

๕. “ถ้าซินเจ้ายังส่งเสียงดังแบบนั้นอีก ฉันจะโยนเจ้าให้หมาป่ากิน” จากข้อความนี้มีคำสรรพนามบุรุษที่ ๒ กี่คำ คำใดบ้าง (นำคำซ้ำ)



ตอบ....๒..คำ ได้แก่ เจ้า, เจ้า





เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๓

คำชี้แจง : นำตัวอักษรหน้าชนิดของคำสรรพนามที่สัมพันธ์กับคำที่ขีดเส้นใต้ไปเขียนในช่องว่างให้ถูกต้อง
(คะแนน ๑๐ คะแนน)

(...ง...) ๑. ใครจะมายืนอยู่ข้างหน้าบ้านก็ข้างประไร

ก. บุรุษสรรพนาม

(...ค...) ๒. นั่นคือ “ผามออีแดง”

ข. ประพันธสรรพนาม

(...ข...) ๓. ศิवाชอบบ้านที่อยู่บนเนินเขา

ค. วิภาคสรรพนาม

(...ก...) ๔. คุณอาซื้อนาฬิกามาฝากผม ๑ เรือน

ง. นิยมสรรพนาม

(...จ...) ๕. อะไรฉันก็กินได้ทั้งนั้นแหละ

จ. อนิยมสรรพนาม

(...ก...) ๖. แก้อรับแขกตัวนี้สวยจังเลยคะคุณขา

ฉ. ปฤจฉาสรรพนาม

(...ฉ...) ๗. เด็กนักเรียนดีกันบนรถเมล์

(...ง...) ๘. แดงจะใครมาเรียกออยู่หน้าบ้าน

(...ง...) ๙. ไหนพี่สาวคนสวยของเธอบอกมาซิ

(...ข...) ๑๐. แต่เธอผู้เป็นที่รัก





เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๔

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกหน้าที่ของคำสรรพนามจากคำที่ขีดเส้นใต้ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

ตัวอย่าง

ใครมาทำอะไรในห้องนี้



ทำหน้าที่ประธานของประโยค

๑. ใครทำดินสอตกอยู่ที่พื้น



ทำหน้าที่ประธานของประโยค

๒. เธอโดนหมากัดที่ขา



ทำหน้าที่ประธานกรรมของประโยค

๓. ฉันคิดว่าเขาหน้าคล้ายคุณนะ



ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มของประโยค

๔. ของที่เธอถือนั้นมันเป็นอะไร



ทำหน้าที่เป็นคำขยาย

๕. ครูแสดงความยินดีกับนักเรียนที่สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้



ทำหน้าที่เป็นใช้เชื่อมประโยคในความซ้อน

๖. ข้าพเจ้ายินดีกับทุกท่านที่ได้รับรางวัลในครั้งนี้



ทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค

๗. ครูจะดีเธอถ้าเธอไม่ทำการบ้าน



ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค

๘. ถ้าฉันเป็นเขานะฉันจะตั้งใจเรียนให้มากกว่านี้



ทำหน้าที่เป็นส่วนเติมเต็มในประโยค

๙. ฉันแะไปเยี่ยมคุณปู่ท่านมา



ทำหน้าที่เป็นคำขยาย

๑๐. เขาพาฉันไปบ้านที่ฉันไม่เคยไป



ทำหน้าที่เป็นใช้เชื่อมประโยคในความซ้อน



เฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๕

คำชี้แจง : ให้นักเรียนนำคำสรพนามจากประโยคที่กำหนดให้เขียนลงตาราง พร้อมทั้งบอกหน้าที่ของคำสรพนามในประโยค (คะแนน ๑๐ คะแนน)

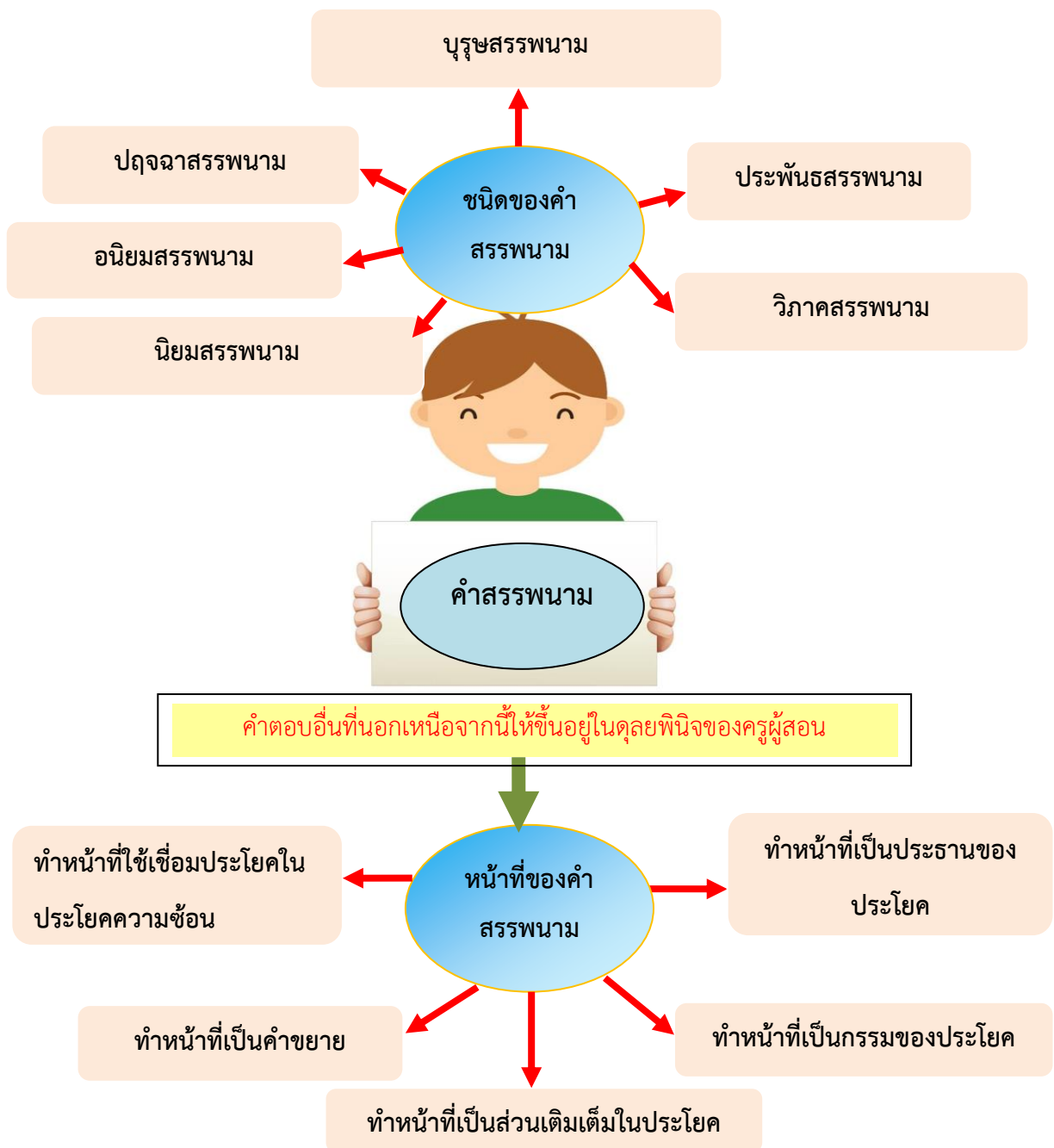
ตัวอย่าง	ประโยค	คำสรพนาม	หน้าที่ของคำสรพนาม
	<u>ท่าน</u> เดินทางไปต่างจังหวัดเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว	ท่าน	ประธานของประโยค
๑.	อะไรอยู่ในกระเป๋	อะไร	ประธานของประโยค
๒	นักเรียนที่ไม่เชื่อฟังคุณครูจะต้องถูกลงโทษ	ที่	เชื่อมประโยค
๓.	คุณครูตีฉันเพราะไม่เข้าเรียน	ฉัน	กรรมของประโยค
๔.	กมลพรมีหน้าตาเหมือนเธอมาก	เธอ	ส่วนเติมเต็มของประโยค
๕.	กนกหยิบกระเป๋านั้นให้ฉันหน่อย	นั้น	ส่วนขยาย
๖.	ถ้าฉันเป็นเธอฉันจะขยันมากกว่านี้	เธอ	ส่วนเติมเต็มของประโยค
๗.	ท่าน ไปกับผมหรือ	ท่าน	ประธานของประโยค
๘.	เขามีความคิด ซึ่งไม่เหมือนใคร	ซึ่ง	เชื่อมประโยค
๙.	ใครทำดินสอตกอยู่บนพื้น	ใคร	ประธานของประโยค
๑๐.	คุณช่วยเอาสิ่งนี้ไปเก็บได้ไหม	นี้	กรรมของประโยค





แนวเฉลยแบบฝึกทักษะที่ ๖

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดเพื่อแสดงความเข้าใจในเรื่องคำสรรพนาม พร้อมทั้งระบายสีให้สวยงาม (คะแนนเต็ม ๑๒ คะแนน)



แบบบันทึกคะแนนแบบฝึกทักษะประกอบการสอน เล่ม ๒ เรื่อง คำสรรพนาม

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น. ม.๑/.....เลขที่.....

กิจกรรม	คะแนน
แบบทดสอบก่อนเรียน	
แบบฝึกทักษะที่ ๑	
แบบฝึกทักษะที่ ๒	
แบบฝึกทักษะที่ ๓	
แบบฝึกทักษะที่ ๔	
แบบฝึกทักษะที่ ๕	
แบบฝึกทักษะที่ ๖	
แบบทดสอบหลังเรียน	



บรรณานุกรม

กำชัย ทองหล่อ. (๒๕๕๓). **หลักภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : รวมสาส์น (๑๙๗๗).

พรทิพย์ แฝงสุด. (๒๕๕๔). **เทคนิคการเรียนรู้ภาษาไทย : พยางค์และคำ**. กรุงเทพมหานคร :

ฟิลิกส์เซ็นเตอร์.

_____. (๒๕๕๔). **สื่อเสริมสาระการเรียนรู้พื้นฐาน หลักภาษาไทย ม.๑**. กรุงเทพมหานคร :

ฟิลิกส์เซ็นเตอร์.

พองจันทร์ สุขยั้ง และคณะ. (ม.ป.ป.). **หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย หลักภาษาและ
การใช้ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

ทินรัตน์ จันทราภินันท์. (๒๕๕๓). **กลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานภาษาไทย หลักภาษาไทย ป.๖**.

กรุงเทพมหานคร : เดอะบุคส์.